

потенціал, який формує впевненість в собі, віру в Перемогу, у свою націю, в свою Україну!

Використані джерела

1. «Батуринський курінь»: на Чернігівщині дітей виховують у патріотичному дусі. URL: https://cheline.com.ua/news/society/baturinskij-kurin-na-chernigivshhini-ditej-vihovuyut-u-patriotichnomu-dusi-307727?fbclid=IwAR0o9ZB6o5PtANWZyk95FWNDHT25weMu_ep9L7SV81ZJkXPkI7mlMPM7Enk
2. «На Чернігівщині діти проводять екскурсії по Цитаделі козацької фортеці». URL: https://cheline.com.ua/news/society/nachernigivshhini-diti-provodyat-ekskursiyi-po-tsitadeli-kozatskoyi-fortetsi-318740?fbclid=IwAR1SQLbhKNKZ710-QHOXAIBqA_LhXodIB7scAAY5NUuItrtbwiZeMrIruZg
3. «Діти України про гетьмана Кирила Розумовського». URL: <https://www.youtube.com/watch?v=PidOr62YoqU>
4. Історичний гурток «Батуринський канцелярський курінь». URL: <https://www.facebook.com/groups/225871309130418>

«УКРАЇНА — КРАЇНА ПЕРЕМОЖЦІВ!» — ТЕМАТИЧНИЙ УРОК У БЕРЕЖАНЬСЬКОМУ КРАЄЗНАВЧОМУ МУЗЕЇ

Проців Микола,

заступник директора з наукової роботи,
Бережанський краєзнавчий музей,
м. Бережани,
mprociv@ukr.net

Російсько-українська війна, на жаль, триває 9-й рік. Тематичний урок у Бережанському краєзнавчому музеї з нагоди Дня Збройних Сил України буде пов'язаний з війною. Важливо, щоб на уроці учні отримали позитивну інформацію, що ґрунтується на переможних моментах наших Збройних Сил, артистів, спортсменів, науковців... Молоді треба прививати ДНК переможців, «Бо плач не дав свободи ще нікому, А хто борець, той здобуває світ» [1]. Слухачі мають у черговий раз переконатися, що «Україна — країна переможців».

рішенням стала передача коштів до Благодійного Фонду Сергія Припути на потреби наших захисників (фото 5).

Сьогодні саме працівники музейних закладів мають допомогти дітям та молоді знайти для себе мотивацію й натхнення продовжувати пізнавати культуру, історію, науку та в цілому відкривати для України та себе для світу!

Ми вважали за необхідне долучити дітей до створення відео сюжетів для You Tube каналу Національного заповідника «Гетьманська столиця». Разом з істориками заповідника вихованці нашого гуртка стали авторами сюжету «Діти України про гетьмана Кирила Розумовського», де самі глибоко пізнали і розповіли історію

про неймовірну людину, справжнього козака і талановитого керівника гетьмана України Кирила Розумовського [3]. Варто зазначити, що такий «дитячий» контент став досить популярним серед підростаючого покоління.

Для кращої комунікації для учнів було створено групу в соціальній мережі Facebook «Історичний гурток «Батуринський канцелярський курінь», де керівник гуртка та історики заповідника оприлюднюють звіти про проведені заняття, а діти діляться враженнями [4]. Оскільки важливо не просто надати інформацію, а й отримати «feedback» (зворотній зв'язок), який не лише підтвердить засвоєну інформацію, а і стане новим досвідом дитини.

Отже, з радістю можемо констатувати, що, попри все, одна з головних цілей історичного гуртка «Батуринський канцелярський курінь» Національного заповідника «Гетьманська столиця» - виховання молодого покоління як свідомих громадян України, нами успішно і наполегливо реалізовується! Кожне заняття, кожна тема має значний патріотично-виховний

Рис. 5. Екскурсія від дітей по Цитаделі Батуринської фортеці

ході заняття всі отримали справжні скарби — нові цінні знання та незабутні враження (фото 3). Завдяки таким заняттям діти мають змогу відчувати історичні події, осмислити історичні процеси, «доторкнутися» до розуміння складових науки історії. Особливо дієвими вважаємо поєднання як теоретичні, так і практичні напрямки організації занять.

Важливий напрямок нашої роботи — формування розуміння подвигу наших Героїв-захисників України, пошани до їх пам'яті. Разом з істориками заповідника діти стали співорганізаторами заходу «Пам'ятаємо! Віримо! Переможемо!» до Дня пам'яті захисників України — вихованці гуртка, на пошану захисникам України, виготовили символ пам'яті та скорботи за загиблими Героями — квітку соняшника (фото 4).

Завдяки таким заходам вихованці гуртка поглиблюють знання про героїчне минуле нашого народу, усвідомлюють велич подвигів українців, які ціною власного життя виборюють перемогу в наші дні.

Великим нашим досягненням є проведення екскурсії дітьми — це було в наших планах певний час і під час війни ми змогли це реалізувати! Наполеглива і копітка робота історика заповідника-керівника гуртка з формування у дітей розуміння роботи екскурсовода, підбір разом з ними необхідного матеріалу, підготовка індивідуального тексту екскурсії, його розучування, репетиції і постала екскурсія від дітей по Цитаделі Батуринської фортеці — «Мій Батурин — серце Гетьманської України». У цій екскурсії діти реалізували отримані в заповіднику знання і свої особисті історії та враження, поєднали історію та сьогодення [2]. Було вирішено, що всі кошти, як діти збиратимуть на екскурсіях, будуть спрямовані на допомогу Збройним Силам України і це забезпечувало особисту безпосередню участь кожного нашого вихованця у наближенні Перемоги — це надихало їх, окрилювало і стимулювало! Дітям на першій екскурсії вдалося зібрати понад 5000 гривень. Їх спільним

Рис. 4. Результати роботи істориків з гуртківцями

із різних куточків України: Сумщини, Чернігівщини, Київщини, Черкащини, Львівщини, Полтавщини, із Болгарії та Швеції отримали нові знання про дитинство в Гетьманщині, на прикладі дитинства гетьмана України Кирила Розумовського, через погляд сучасних дітей.

Такі віртуальні заходи стали невід'ємним елементом у освітньо-культурному житті Національного заповідника «Гетьманська столиця», адже вони надають можливість відвідувачу знайомитися з історією, видатними людьми, розширюють кругозір, сприяють їх розвитку навіть в умовах, коли справжня екскурсія або захід неможливі в умовах воєнного стану.

Окремої підготовки потребувала участь наших вихованців «offline» в культурно-просвітницьких заходах Національного заповідника «Гетьманська столиця»: «Високо вгору піднята булава» з нагоди 335-ї річниці з дня обрання на гетьманство Івана Мазепи. І в результаті зацікавленої роботи істориків з дітьми гуртківці з усвідомленням змогли розповісти чому варто знати та пам'ятати сучасним поколінням славного гетьмана, та його роль в історії України (фото 2). Глибше розкрити для кожного сторінки історії гетьманського Батурина і факти з життя гетьмана Івана Мазепи допоміг підготовлений істориками пізнавальний квест «Батурин — місце сили Івана Мазепи»!

А от розкривати історію рідного Батурина в ролі археолога — це особливий захват! Розуміючи це, ми до Дня археолога для гуртківці організували практичне заняття, на якому юні любителі історії безпосередньо досліджували таємниці батуринської землі. У

Рис. 2. Результати роботи істориків з гуртківцями

Рис. 3. Результати роботи істориків з гуртківцями

Національного заповідника «Гетьманська столиця». Оскільки потрібно, щоб навіть найменші українці розуміли та знали, що Україна вела боротьбу за свою незалежність ще 300 років тому [1]. Нині всі працюють задля перемоги, кожен на своєму фронті, але всіх нас об'єднує одне — любов до України. Вихованці гуртка також долучаються до справ, які наближають нашу Перемогу.

З початком введення воєнного стану на деякий час призупинилася діяльність гуртка. Але досить швидко співробітники заповідника мобілізувалися і розпочали пошук альтернативних форм і місць у новій реальності проведення занять історичного гуртка. Маючи уже в успішній практиці дистанційні форми роботи, наукові працівники заповідника продовжили реалізовувати заняття з гуртківцями в онлайн форматі.

Нам вдалося зробити онлайн-заходи креативними, пізнавальними і різноплановими. Так, з нагоди Дня Європи в Україні Національний заповідник «Гетьманська столиця» разом з Глухівською школою мистецтв імені Максима Березовського організували та провели культурно-просвітницький онлайн-захід «Славу примножуємо справами», присвячений сину українського гетьмана, власнику палацово-паркового ансамблю в Батурині та меценату європейського музичного мистецтва — Андрію Розумовському. Цікавою для кожного стала співпраця — гуртківці здійснили історичний екскурс до життя Андрія Розумовського, а вихованці мистецької школи через класичну музику створили неповторну атмосферу заходу та акцентували увагу саме на ролі сина Гетьмана (фото 1).

Рис. 1. «Славу примножуємо справами»

Непростим, але успішним стало впровадження ще одну інноваційну форму — віртуальні екскурсії. З нагоди Міжнародного дня захисту дітей відбулася перша онлайн-екскурсія «Подорож часом з Кирилом Розумовським» для дитячої аудиторії, яку вперше проводила вихованка гуртка разом з керівником гуртка. До екскурсії доєдналось максимальна можлива кількість «нашої» платформи Zoom — 100 екскурсантів. Юні екскурсанти

2. Біланич М., Джахман Р. Екопросвітницькі заходи як складова музейної педагогіки та краєзнавчої роботи у часі військового стану. Реалії та перспективи еколого-освітньої роботи в парадигмі стійкого розвитку: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції» (Поліський природний заповідник: Просвітницька робота (polesye-reserve.in.ua) (5 жовтня 2022 р.). С. 15–18.
3. Відкрита лекція «Незламний Харків. Або чому потрібно допомагати місту яке стримало навалу росіян». URL: <https://www.zkmuseum.com/2022/08/>.
4. Відкрита лекція на тему: «Бойові дії на теренах сучасної Закарпатської області у роки Першої Світової Війни 1914–1917». URL: <https://www.zkmuseum.com/2022/08/1914-1917.html>.
5. Відпочинок в Ужгородському замку. URL: https://www.zkmuseum.com/2022/03/blog-post_23.html
6. Літня «Школа юного археолога». URL: https://www.zkmuseum.com/2022/07/blog-post_33.html
7. Майстер-клас «Будинок для синички». URL: https://www.zkmuseum.com/2022/03/blog-post_17.html?fbclid=IwAR2HaNOBaOwSYo9UqYdGINtYFROMj2DWmwdXbQE0tVRNUo9PAW5ErrpVptA

ОСВІТНЯ ДІЯЛЬНІСТЬ НАЦІОНАЛЬНОГО ЗАПОВІДНИКА «ГЕТЬМАНСЬКА СТОЛИЦЯ» В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Пільтяй Наталія,

науковий співробітник

Національного історико-культурного заповідника

«Гетьманська столиця»,

м. Батурин

piltiaynatasha@ukr.net

«Хто не знає свого минулого, не вартий свого майбутнього», — цей вислів Максима Рильського відомий, напевно, кожному українцеві. І це дійсно так, адже сьогодні підрастаюче покоління повинне знати власну історію, знати, хто ми і чії діти, знати, яким шляхом йшов наш народ до незалежності, яку ціну сплачено за те, щоб «не вмерла України ні слава, ні воля».

З такими патріотичними настановами проходять заняття історичного гуртка «Батуринський канцелярський курінь»